

REPORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi N° 96, agost 1990

racó de l'es M u s e s

A DEU
 No em pot doldre mai
 el teu mandrós adéu
 sé que tu ets en pau
 tan sols el record teu
 em farà plorar.

L'horitzó d'esperances
 que tu m'has deixat sembrat
 on bufa vent nou,
 entre d'altres, el teu,
 guspireja il.lusionat.

Ni el record heroic
 del teu tranquil caminar
 ni saber que has partit en pau
 no em pot consolar
 ara que tu te n'has anat.

Ni un plany,
 ni un anhel,
 un camí llunyà
 sembrat tot ell d'amor
 que he començat a solcar.

Pòrtol, 26 de Juliol de 1990

A LA MEMÒRIA D'ANTÒNIA MOLL BESTARD

*Informatiu
 Cultural
 de Marratxi*

Als Nostres Col.laboradors:

Per raons de disseny i muntatge vos pregam que ens faceu arribar els originals abans del darrer divendres de cada mes. Així, per al número de setembre, hauríem de tenir el material el proper dia 30 d'agost. Gràcies!

LA REDACCIO

LA POLICIA LOCAL INFORMA...

Dia 1-7-90, a les 8 h es va produir un incendi a un solar; a les 10,15 un altre a la finca de C'as Coronell on fou necessaria la intervenció dels bombers del C.I.M.

Dia 3-7-90 A les 21,30 a Pòrtol es va cremar un contenidor de fems. Davant el perill que s'extingués hi varen intervenir els bombers
Dia 5-7-90 A les 20 h a la carretera PMV-2031, Km. 4 es produí un accident de trànsit, sofrint ferides lleus un dels conductors, que estava en un estat d'estilime.

Dia 6-7-90 Per la P.L. fou localitzat el vehicle i conductor d'un turisme que havia fugit de Ciutat després d'haver tengut un accident. A les 18,35 va haver de ser traslladat amb una ambulància el Policia Francesc Pérez Ibàñez que va sofrir un atac de ronyons.

Dia 7-7-90 A les 12'15 es va disparar l'alarma del Col.legi Públic Balnquerna. A les 21 tornà a disparar-se. A les 21'45 els Bombers del CIM varen intervenir quan s'estava cremant la part posterior de Ca's Capità.

Dia 8-7-90 A les 18 h a Ca's Capità es va aturar a un individu que estava intentant cobrar uns rebuts falsos. A les 20'25 a la volta de Ca'n Crosta(Pòrtol) el ciclomotor conduït per Maria B.A. va derrapar sofrint la

conductora ferides a un genoll.

Dia 13-7-90 a les 13'15 a la C-713 colisionaren dos turismes, no havent de lamentar ferides, la P.L. es va fer carrec de les diligències. A les 23'30 es produí al C/Oleza, una colisió entre el turisme Pm-0492-AX i la furgoneta amb remolc Pm-6820-Al.

Dia 15-7-90 A les 15 es va declarar un incendi al Camí de C'an Mas, va ser apagat per la P.L.
Dia 21-7-90 Varen ser retinguts dos menors per robar al convent de monges del Pla de Na Tesa a l'horabaixa. Al vespre a la revella hi va haver un petit esvalot entre uns joves, varen ser reduïts per la P.L. A les 22H hi va haver un incendi al Pont d'Inca Nou.

Dia 24-7-90 A les 16h a Es Garrovers es va produir un incendi cremant-se diverses quarterades de rostoll i garrovers. Hi intervingueren els Bombers de Palma i els del Serpreisal, P.L. i G.C. A les 20'15 una monja a un domicili de Pòrtol caigué per una escala havent de ser traslladada a la Policlínica en ambulància; hi va ingressar cadàver.

Dia 25-7-90 A les 10'05 a la C-713 el turisme Pm-0500-Y va sortir de la carretera impactant contra un fanal, la P.L. es va fer carrec de les diligències. A les 20'50 un

accident entre un turisme i un autobús va ser el causant de ferides greus a la conductora del primer, la P.L. es va fer càrrec de l'atestat havent d'intervenir la P.L. de Palma i la P.Nacional.

Dia 28-7-90 A les 9'45 va ser ingressat al calabós Pablo M.J. per gatera.

Dia 29-7-90 A les 21'20 va ser recollida a la via pública una dona de 25 anys C.L.F. sense domicili fixe havent de ser traslladada a l'Hospital de Nit.

Dia 30-7-90 A les 17'20h un empleat d'una empresa caigué d'un camió sofrint ferides greus i havent de ser traslladat amb ambulància a Son Dureta.

INFORMES	89
DETENCIONS	1
ATESTATS	4
V.RETIRATS	8
DENUNCIES	146

Informació facilitada pel Caporal de la Policia Local de Marratxi.

AVUI ES NOTICIA

Dia 3 d'agost els veïnats d'Es Pont d'Inca Nou varen tancar l'entrada i sortida d'una nova urbanització que s'està construint aferrada a la seva.

El motiu d'aquesta protesta fou el continu tragí de camions de gran tonatge portant terra, la qual cosa fa que les cases estiguin plenes de pols i que l'asfaltat dels carrers hagi passat per ull en alguns llocs.

Durant tot el dia 3 els accessos a la nova urbanització varen estar tancats pels cotxes que els veïnats havien posat al mig.

GAVIM

DURANT EL MES PASSAT.....

- Creada la fundació Lluïl per a la defensa i la promoció de la llengua Catalana als Països Catalans. A la fi una entitat unificada lluitarà a tots els territoris de llengua catalana. Al manco en entitats culturals tendrem unitat....

-El Català més a prop d'esser idioma oficial a Europa.

-Fuita radioactiva a la central Vandellòs 1.

-Volen destruir S'Estalella per fer-hi una central tèrmica.

-Volen urbanitzar Ses Salines.

-Es rep el Canal 9.

-Es rep Catalunya Ràdio.

-Es rebrà Antena-3 TV.

-Vam haver de pagar a hisenda.

-Volen construir una nau de... 20 metres d'alçada a la badia de Ciutat, amb el que quedarien tapats tots els monuments!!!

-En Biel Massot (algú el coneix??) va rebre un homenatge.

-La Xina inicià les tasques del seu cens. Com que són uns MIL CENT MILIONS DE XINESOS per a censar-los són necessaris SET MILIONS DE FUNCIONARIS EN DEDICACIO EXCLUSIVA.

-El PSOE guanyà les eleccions andaluses.

-L'aigua de Ciutat és tan dolenta i sobre tot, tan salada que EMAYA recomana als ciutadans que no la beguin, i la considera especialment perillosa per als malalts de cor i per als hipertensos.

-Assassinat un taxista.

-Començà el festival de música de Pollença i l'OSB presentà el programa de la temporada 90-91.

-Càmeres de televisió vigilen el trànsit de Palma.

-S'inicià la prolongació de l'Autovia central.

-Preus lliures de la gasolina.

-Acabà el mundial de futbol.

-Calor...

-Dimensió desconeguda, de nou a TV3.

QUATRE DE FRESQUES

CONTINUEN ELS MALS OLORS DE CARMA.

L'associació de venats de Ca's Capità, va sol·licitar a l'Ajuntament noves inspeccions a l'escorxador de Carma. Ja que continuen els mals olors de l'escorxador. L'Ajuntament ha donat les instruccions al tècnic municipal per a que cada quinze dies presenti un informe sobre el particular a les comissions de govern.

FESTES AL PLA DE NA TESA.

Durant els propers dies 15 al 19 d'Agost el Pla de Na Tesa, celebrarà les seves festes patronals. Tots els actes seran gratuïts.

NIVELACIO DEL TERRENY DE JOC DE SON CAULELLES.

Durant el mes de Juliol, s'han començat les obres de nivel·lació del terreny de joc del camp de futbol de Son Caulelles, l'import de les quals puja a 5.461.108, Ptes. A més de la nivel·lació, també s'hi ha instal·lat una canonada a les voreres per a que els dies de pluja l'aigua tenguí una sortida.

SUBVENCIONS DE L'ANY 90.

Com cada any, per aquestes dates, l'Ajuntament ha fet entrega de les subvencions de l'any 90 a les distintes associacions de venats, i entitats culturals o esportives del terme. Les subvencions donades foren

Mestresses de casa del Pont d'Inca	50.000,.
A.A.V.V. Xaloc del Pla de Na Tesa	50.000,.
Club tercera Edat del Pont d'Inca	75.000,.
Religioses franciscanes de Pòrtol	30.000,.
" " " " " de Sa Cabaneta	30.000,.
A.S.P.A.C.E.	81.000,.
Escoleta del Pla de Na Tesa	75.000,.
A.P.A. Costa i Llobera	75.000,.
A.P.A. Blanquena	50.000,.
A.P.A. Liceu Balear	25.000,.
A.P.A. La Salle	50.000,.
Biblioteca La Salle	20.000,.
Revista Pòrtula	50.000,.
Agrupacio Aires del Pla de Marratxi	75.000,.
Club d'Esplai Sa Cabaneta	75.000,.
Mijac d'Es Pont d'Inca	75.000,.
Aplec de Marratxi	50.000,.
C.D. Marratxi	75.000,.
U.D. Pla de Na Tesa	75.000,.
Sporting Sant Marçal	75.000,.
Societat de Caçadors de Marratxi	75.000,.
C.D. Mirgasa	50.000,.
Club Ciclista Marratxi	30.000,.
Club Basquet Pla de Na Tesa	75.000,.
Festes Patronals de Pòrtol	150.000

Festes Patronals Pont d'Inca	150.000
Festes Patronals Pont d'Inca Nou	50.000,.
Festes Patronals Sa Cabana	100.000
Festes Patronals Pla de Na Tesa	150.000
Festes Patronals Ca's Capità	50.000,.
Festes Patronals Sa Cabaneta	150.000
Club Colombòfil de Marratxi	20.000,
U.D. Marratxi Sa Cabana	75.000,.
Club Motos Antiques	50.000,.
C.D. Cas Ferrer	50.000,.
Club Basket Marratxi	50.000,.

Les subvencions foren entregades als representants legals de totes les entitats relacionades.

ANIVERSARI AIRES MALLORQUINS.

Enguany els Aires Mallorquins, compliran els seu 50 aniversari. Aquest grup va néixer al Pont d'Inca l'any 40, i fins l'any 55 va tenir la seva residència a Marratxi. Malgrat aquest grup ja pertany a Ciutat, és congratulant que una entitat cultural nascuda a Marratxi celebri el cinquantenari de la seva creació.

FESTES AL PONT D'INCA.

Del 13 al 29 de Juliol, el Pont d'Inca va celebrar les seves festes patronals, i un dels plats fort fou l'actuació del grup Mocedades, així com també l'actuació d'en Tomeu Penya. Com a fi de festa el Pont d'Inca va voler retre homenatge al Grup Aires Mallorquins, per la seva vinculació al nucli de població. per aquest motiu el darrer dia de festa l'actuació estelar fou la de l'esmentat grup de ball de bot.

UNA HAMBURGUESERIA A SA CABANETA.

Devora la pastisseria de Sa Cabaneta, s'hi obrirà una hamburgueseria, els propietaris són en Toni Canyelles i la seva esposa Caterina.

LA FEDERACIO SOCIALISTA BALEAR AMB LA PREMSA FORANA

Dia 31 de juliol la FSB-PSOE va convocar els representants de les revistes associades a Premsa Forana a Ca'n Font de Sineu. El motiu era la presentació de la Ponència-Marc del seu 6è Congrés Ordinari.

Amb un sol de justícia al carrer, polítics i informadors feren bon cap de taula al conegut celler sineuer. Josep Moll i Valentí Valenciano foren els encarregats de presentar l'esmentada Ponència que resumiren, bàsicament, en tres punts: Estructuració de la Comunitat Autònoma, Importància dels Municipis i foment d'una C.A. amb personalitat pròpia.

El dossier de la ponència presentada conforma un important volum (56 planes d'anàlisi, alternatives i projectes, seguides dels Estatuts del PSIB-PSOE) en el qual, després d'un preàmbul justificatiu es passa a analitzar la situació política i econòmica i les institucions. Atribueixen tot el deteriorament patit en aquests camps a la inoperància del govern Cañellas. Passen a continuació a propugnar una alternativa de progrés treballant en dos sentits "ampliant el suport social i la implantació del nostre propi projecte polític, i cercant l'entesa, tàctica o estratègica, amb els altres grups socials i partits progressistes que volen un canvi de la relació de forces actualment existent en el nostre Parlament autònom".

Quant als projectes de futur, el seu resum seria: "a) articular una alternativa majoritària de progrés davant la política regressiva del Govern Cañellas, b) Propugnar una actitud de diàleg i cooperació entre el Govern de l'Estat i el Govern autònom, c) Propugnar el diàleg entre totes les forces polítiques il·lenques, d) Incrementar el nivell d'autogovern de la nostra Comunitat Autònoma, e) Rebutjar qualsevol plantejament de reforma de l'Estatut d'Autonomia com a via d'ampliació de competències, f) Promoure l'acceptació de l'estructura federal de l'Estat com a horitzó de desplegament de l'Estat de les Autonomies, g) Protagonitzar la iniciativa i l'impuls del pacte com a instrument del canvi social i de la reconversió econòmica i ecològica de la nostra C.A., i h) Potenciar l'administració municipal com a instrument de la política de qualitat de vida que la societat il·lenca demanda".

Segueixen els capítols dedicats a l'economia, entrant en plantejaments d'ordenació del territori com a salvaguarda del factor turístic, i de la vertebració de la C.A., enfocada especialment a potenciar els municipis. La millora de la qualitat de vida, la vertebració de la societat civil, les senyes d'identitat (llengua, cultura, educació), i l'esport i la joventut són els altres temes que tanquen el dossier.

El debat de totes aquestes qüestions tindrà lloc la propera tardor al si del VIè Congrés a celebrar entre el 23 i el 25 de novembre en algun indret encara no determinat de l'Illa.

Redacció

ACCIDENTADA MORT DE SOR ANTÒNIA MOLL

Sor Antònia Moll Bestard, nadiua de la nostra vila portolana, morí en la Pau del Senyor el passat dia 25 de Juliol, a ca la seva cunyada, Maria Oliver Capó, Ca'n Pinso, a la casa que la va veure néixer, ara fa setanta-dos anys, dia 7 de Febrer del 1918. Estava disfrutant allà del seu descans estival de cada any. Un accident d'allò més inesperat se l'endugué cap al Déu a qui ella havia consagrat la seva vida, el ja llunyà 22 de Novembre de 1945, quan professà en l'ordre de Sant Francesc.

Dugué una vida bastant activa. Estigué destinada a Pina, Santa Catalina (a Ciutat), Maria de la Salut, Bunyola i a la casa General, el Convent de Sant Francesc. Féu moltes de feines diferents, destacant principalment la seva dedicació als malalts i l'ensenyament als més menuts, havent exercit anteriorment com a sagristana (Santa Catalina, Maria i Bunyola) i de mare superiora del convent de Maria de la Salut. El que puc afirmar amb seguretat és que al llarg de la seva vida, pel seu natural amable i servicial, despertà la simpatia i l'estimació en tots aquells que la tractaren de prop. Treballava en silenci i malgrat la seva edat avançada feia feina encara tot el dia, cuinant el dematí i atenent els malalts que se presentaven a l'infermeria del convent els horabaixes. També visitava a domicili els qui patien alguna malaltia, devers aquella zona tan deprimida de Ciutat on està situat el convent de Sant Francesc.

Ara ja se n'ha anat, deixant una empremta de bondat i amor al seu pas. Jo, personalment, sempre li havia professat un afecte especial, i a la vegada una admiració per aquella vida tan entregada que dugué al llarg de tota la seva vida. Preguem a Déu per que ja descansi en pau.

DES D'ES PONT D'INCA - A t l e t i s m e

Resultats de la la Cursa Popular d'Es Pont d'Inca

Categoria Seniors Masculins (Del 51 al 72) = 6800 m.

- 1.- Antoni Riera (Fidipides)
- 2.- Miquel Pont (Olimpo Inca)
- 3.- Francesc González (Costa de Calvià)
- 4.- Lluís Carmona (Fidipides)
- 5.- Valenti Novo (Olimpo Inca)
- 6.- Jesús Berzosa (Fidipides)
- 7.- Fernando Mejias (Fidipides)
- 8.- Llorenç Femenias (La Salle Manacor)
- 9.- Francesc Angel Solana (Fidipides)
- 10.- Josep Anckerman (Fidipides)
- 11.- Josep Francesc Martínez (Ind. Palma)
- 12.- Joan Rodado (Costa de Calvià)
- 13.- Jaume Buades (Bombers)
- 14.- Miquel Morey (Ind. Es Pont d'Inca)
- 15.- Josep Lluís Espinar (Olimpo Inca)
- 16.- Josep Miquel Parets (Olimpo Inca)
- 17.- Francesc Carmona (Ind. Son Roca)
- 18.- Miquel Sastre (D.T.Libre - B. Oliver)
- 19.- Antoni Gelabert (Ind. Porreres)
- 20.- José Camilo Ortega (Olimpo Inca)
- 21.- Enrique Najas (Fidipides)
- 22.- Jordi Covas (Bombers)
- 23.- Carles Pérez (Peñalver Aspe)
- 24.- Joan Quintana (Sel. Lluçmajor)
- 25.- Antoni Riusech (Bombers Palma)
- 26.- Josep López (Ind. Palma)
- 27.- Joan Cardona (Ind. Es Pont d'Inca)
- 28.- Antoni Company (Bombers)
- 29.- Ruben Olmos (Bombers)
- 30.- Angel Rodriguez (Ind. Es Pont d'Inca)
- 31.- Antoni Sánchez (Ind. Es Pont d'Inca)

Categoria Juvenils Femenins (73 al 75) = 3800 m.

- 1.- Maria Antònia Crucera (Colonya Pollença)
- 2.- Joana Cabanellas (Sant Francesc Muro)
- 3.- Teresa Maria Silvente (Hermes-C.Soller)
- 4.- Remedios Carrillo (Ind. Es Pont d'Inca)
- 5.- Antònia Solana (Fidipides)

Categoria Juvenils Masculins (73 al 75) = 3800 m.

- 1.- Antoni Mesquida (Fidipides)
- 2.- Bartomeu Isern (Colonya Pollença)
- 3.- Llorenç Fullana (Hermes)
- 4.- Miquel Fernández (Fidipides)
- 5.- Guillem Femenias (La Salle Manacor)
- 6.- Joan Barceló (C.A. Pollença)
- 7.- Jacint Carmona (Fidipides)
- 8.- Josep M Fernández (Ind. Es Pont d'Inca)
- 9.- Santiago Cuesta (Independent Palma)
- 10.- Rafel Acosta (Ind. Es Pont d'Inca)
- 11.- Francesc X. Juan (Ind. Es Pont d'Inca)

Categoria Seniors Femenins (72 i anteriors)

- 1.- Caterina Ribot (D.T. Libre - B.Oliver)

Categoria Veterans C (40 i anteriors)

- 1.- Basili Martínez (D.T. Libre - B. Oliver)
- 2.- Francesc Jiménez (Ind. Palma)
- 3.- Pere Maura (D.T. Libre - B. Oliver)

- 4.- Gabriel Orell (Pollença)
- 5.- Bartomeu Corró (Olimpo Inca)
- 6.- Sebastià Gomila (La Salle Manacor)
- 7.- Miquel Bonnin (Bombers)

Categoria Especial Minusvàlids - 6800 m.

- 1.- Jaume Grimalt (Asmi)
- 2.- Llorenç Castellans (Illes)
- 3.- Bartomeu Gelabert (Illes)
- 4.- Bartomeu Prat (Asmi)
- 5.- Pere Ques (Asmi)
- 6.- Angel Echevarria (Illes)
- 7.- Josep Romera (Illes)

Categoria Marxa Atlètica - 6800 m.

- 1.- Eduard Amorós (Colonya Pollença)
- 2.- Sigrid Leinspindel (Colonya Pollença)
- 3.- Martí Antich (Opel Felanitx)

Categoria Veterans A (46 al 50) - 6800 m.

- 1.- Miquel Angel Juan (Olimpo)
- 2.- Marc ... (B. Oliver)
- 3.- Joan Vadell (B. Oliver)
- 4.- Miquel Ferragut (Colonya Pollença)
- 5.- Emili Espinosa (Fidipides)
- 6.- Tomàs Jiménez (Fidipides)
- 7.- Julio Prieto (Ind. Es Pont d'Inca)

Categoria Veterans B (41 al 45) - 6800 m.

- 1.- Emili de la Càmera (Fidipides)
- 2.- Sebastià Adrover (Opel Felanitx)
- 3.- Joan Barceló (Colonya Pollença)
- 4.- Joan Francesc Bustamante (B.Oliver)
- 5.- Lluís Morata (Ind. Es Camp Redó)

Categoria Alevins Masculins (79 i 80) - 900 m.

- 1.- Miquel Mesquida (Fidipides)
- 2.- Vicenç Campos (Fidipides)
- 3.- Miquel A Fernández (Ind. Marratxi)
- 4.- Francesc Josep Urbano (Ind. Palma)
- 5.- Jesús Roldan Cuesta (Ind Es Pont d'Inca)
- 6.- Daniel Cañadillas (Ind. Es Pont d'Inca)
- 7.- Jaume de la Càmera (Fidipides)
- 8.- Francesc J.Morata (Ind. Es Camp Redó)
- 9.- Miquel Ortega Pereira (C.A. Pollença)
- 10.- Alexandre Sánchez (Ind. Es Pont d'Inca)
- 11.- Porfirio Moratalla (Ind. Es Pont d'Inca)
- 12.- Antoni Caules Vives (Ind. Palma)

Categoria Infantils Femenins (76 al 78) - 900 m.

- 1.- Joana Aina Alorda Quetglas (Fidipides)
- 2.- Conchi Campillo (Olimpo Inca)
- 3.- Verònica Caro (Menta Atl. Alcúdia)
- 4.- Antònia Campillo (Olimpo Inca)
- 5.- Maria Galiano (Hermes - C. Sollerense)
- 6.- Ursula Espinosa (Fidipides)
- 7.- Maira Luque (Menta Atl. Alcúdia)
- 8.- Caterina Font Ruiz (Ind Es Pont d'Inca)
- 9.- Elena Berzosa (Fidipides)

Categoria Infantil Masculins (76 al 78) - 900 m

- 1.- Josep Roman Escribano (Fidipides)
- 2.- Josep Lluís Pocovi (Independent Inca)
- 3.- Esteve Barceló (Colonya Pollença)
- 4.- Joan Quintana (Sel. Lluçmajor)
- 5.- Pere Antoni Salom Bestard (Colonya P.)
- 6.- Miquel Angel Coll (Hermes - C. Soller.)
- 7.- Antoni Carrillo (Ind Es Pont d'Inca)
- 8.- Miquel Piqueras Campos (Fidipides)
- 9.- Josep Ignasi Rubio (Ind. Marratxi)
- 10.- Carles Rodríguez (La Salle Es P. d'I.)
- 11.- Emili de la Càmera (Fidipides)
- 12.- Vicenç Moratalla Ramon (Ind. Es P.d'I.)
- 13.- David Ortega (Olimpo Inca)
- 14.- Joan Oliver (Ind Es Coll d'En Rabassa)

Cat. Benjamins Femenins (81 i posteriors) - 900 m.

- 1.- Sandra Piqueras (Fidipides)
- 2.- Marian Campillo (Olimpo Inca)
- 3.- Verònica Córdoba (Olimpo Inca)
- 4.- Silvia Silvente (Hermes)
- 5.- Josefina Campillo (Olimpo Inca)
- 6.- Andrea Garcia (Olimpo Inca)
- 7.- Amor Ortega (Olimpo Inca)
- 8.- Magdalena Oliver (Ind. Es Coll d'En R.)

Cat. Benjamins Masculins (81 i posteriors) - 900 m.

- 1.- Raul Luque Redondo (Menta Atl. Alcúdia)
- 2.- Francesc X Iglesias (Menta Atl. Alcúdia)
- 3.- Antoni Mayans (Aula Balear)
- 4.- Rafel Fernández (Olimpo Inca)
- 5.- Joan E. Maldonado (Menta Atl. Alcúdia)
- 6.- Pere Font Ruiz (Ind. Es Pont d'Inca)
- 7.- Alexandre Rodríguez (La Salle Es P.d'I.)
- 8.- Miquel Angel Bordoy (Ind. Es Pont d'I.)
- 9.- Eleazar Gallardo (Ind. Es Pont d'Inca)
- 10.- Marino Insúa (La Salle Es Pont d'Inca)
- 11.- Alfons Comino (Ind. Es Pont d'Inca)

Categoria Alevins Femenins (79 i 80) - 900 m.

- 1.- Rosa Maria Córdoba (Olimpo Inca)
- 2.- Laura Najas Figuerola (Olimpo Inca)
- 3.- Angela Iglesias (Gimnàstic Alcúdia)
- 4.- Joana Ma Quintana Oliver (Sel. Lluçmajor)
- 5.- Verònica Carrillo Muñoz (Ind Es P. d'I.)
- 6.- Tamara Insúa Garcia (La Salle Es P.d'I.)
- 7.- Aina Isabel Garcia (Olimpo Inca)
- 8.- Maria Antònia Caravaca (Ind. Palma)

Vine a córrer a la
Segona Cursa Popular
Es Pont d'Inca Nou
12 d'agost, a les 9'30

Organitza:
Club d'Atletisme Bodega Oliver
Col.laboren:
Sa Nostra, Aigua Font d'Or

DES D'ES PLA DE NA TESA

CONFIRMACIÓ A L PLA DE NA TESA.

El dia de Sant Marçal una vintena de joves es varen confirmar a la parròquia d'Es Pla de Na Tesa.

VETLLADA FOLKLORICA.

Per l'Associació de Veïnats Xaloc, fou organitzada el 4 de Juliol una vetllada folklòrica, amb les actuacions del grup local Aires d'es Pla de Na Tesa i el grup que vengué d'Algèria. Després els dos grups partiren cap a terres musulmanes.

Joana Maria Matas

ACAMPADA A CALA BOQUER.

Un grup de 16 al.lots de la Catequesi de la parròquia de Sant Llätzer, d'edats compreses entre 12 i 14 anys, varen partir d'acampada amb els seus monitors a Cala Bóquer de Pollença. Durant sis dies que va durar l'acampada es realitzaren nombroses activitats per al divertiment i formació dels nins, com per exemple: tècniques d'instal.lació de camp, jocs, tallers de manualitats, cançons i vetllades que es preparaven durant el dia; en definitiva, activitats que tenien com a finalitat el contacte directe i el coneixement de la natura, el reforçament de l'esperit de grup i l'autogestió.

Aquesta experiència ha resultat molt positiva gràcies a la col.laboració de tots, al.lots i monitors, i entre altres coses, perquè el lloc on es va fer l'acampada és un marc d'incomparable bellesa, una de les poques platges verges de la zona.

Grup de Catequesi d'Es Pla de Na Tesa.

Escacs a Marratxí

Estimats lectors de Pòrtula:

Aquest mes vos explicaré quins varen esser els primers mestres d'escacs del món:

Ruy López, espanyol, del segle XVI. Va néixer a Zafra (Badajoz) l'any 1540.

Leonardo, va ser un altre mestre del temps de Ruy López, a qui va guanyar una partida a Madrid l'any 1575.

Greco, italià, del segle XVII.

Philidor, francès, del segle XVIII. La seva teoria "Els peons són l'ànima dels escacs" encara perdura. Fou també un músic de renom.

Altres mestres foren Mac Donnell, Labouonnais, Deschappelles, Andersen, Morphy i Staunton. Aquest últim va inventar les peces que avui s'usen per jugar i que duen el seu nom.

Des de que es va crear la Federació Internacional d'Escacs (FIDE) hi ha hagut tretze campions del món oficials. Seguint un ordre cronològic són els següents: Steinitz, Lasker, Capablanca, Aliojin, Euwe, Botvinnik, Smyslov, Tahl, Petrosian, Spassky, Fischer, Karpov i Kasparov.

Els grans mestres més importants de l'actualitat són: Gata Kamsky, Iljubojevic, Nigel Short, Ivanchuk, Gelfand, Yusupov, Ehlvest, Korchnoi, Lautier, Epishin, Adams, Num, i els espanyols Illescas, Bellón i San Segundo. La majoria d'ells no passen els quaranta anys. Cal destacar el menorquí Francesc Vallejo, un nin encara, però que ja destaca internacionalment i és una vertadera promesa dels escacs.

Bé, el mes que ve vos parlaré dels preparatius per al títol mundial que es jugarà l'octubre a Nova York.

Adéu i salut.

DAVID MONZONIS I QUAIL

D'AGRICULTURA BIOLÒGICA

Casi sempre que es xerra de contaminació, de destrucció de la natura, de pèrdua de la qualitat de vida, es xerra de transports, indústries, ciutats, urbanitzacions.

Per a molts, el camp segueix conservant la seva imatge de serenitat i d'identificació amb la natura.

Desgraciadament, les tècniques agrícoles actuals segueixen el mateix patró que la resta de sectors de la societat. Amb l'agricultura intensiva -causa de desertització- un pagès cada pic més desconnectat del món que l'envolta mata sense voler la terra, que és el seu bé més gran, gasta més i més en productes més i més cars i segueix instruccions sense sebre a on va, a on anirà quan vengui les seves terres.

L'agricultura ecològica no és fàcil, no ofereix receptes màgiques, sols coneixements i coneixement.

Cada persona hi ha de cercar el seu camí, cada persona el sabrà trobar si s'atura un moment per escoltar la terra que l'estima.

TRENCAPINYONS

Informatiu

Cultural

de Marratxí

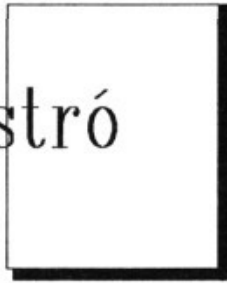
Als Nostres Col.laboradors:

Per raons de disseny i muntatge vos pregam que ens faceu arribar els originals abans del darrer divendres de cada mes. Així, per al número de setembre, hauríem de tenir el material el proper dia 30 d'agost. Gràcies!

LA REDACCIO

Per un finestró

Un nou ajudant de la carteria de Pòrtol: Pere Palou Oliver, de Sa Travessa. Interí, en substitució d'en Mateu d'Esporles. Se'n cuidarà d'Es Figueral, Es Garrovers, Es Poligon, Son Ramonell i Marratxinet.

Feia estona que l'haviem de treure pel finestró, però encara no ho havíem aconseguit. Es tracta de Lourdes Mazorra, de Canaries, misser dels serveis jurídics de l'Ajuntament. Hi és des de l'any 87.

Maria Zanoguera, de Son Ferriol. Viu a Sa Cabaneta i és casada amb el popular Martí Creus "de sa Plaça". Està a la secció de dipositaria de l'Ajuntament.

Una altra adquisició nova per a la Casa de la Vila: Martina Llobera, d'Inca. Adscrita a la secretaria general.

Més gent nova. Lluís Coll, de Ciutat. Ocupa el càrrec d'interventor, plaça de recent creació.

Margalida Seguí, de Ciutat. Va estar una temporada a Sa Nostra de Pòrtol en substitució d'en Nofre, que tenia vacances. Tornarà?

Benvinguts totes i tots els anteriors i benvinguda també, altra vegada, Conxa Aguirre que tornarem tenir una temporada entre noltros a Sa Nostra de Pòrtol.

LES FESTES PATRONALS DEL CARME A PÒRTOL

Un any més se celebraren a la Vila portolana les festes de la patrona cristiana del poble, La Mare de Déu del Carme. De partida, un programa encara més reduït que el d'anys anteriors feia pensar que tendria menor acceptació que la de les festes patronals passades. De fet, les crítiques populars no es feren esperar, de solamà, com sempre, però aquest que ara escriu en pogué sentir més de dues o tres. Al cap i a la fi, és ben natural. Ara bé, tan se poden queixar tant aquells que són mers espectadors de les festes com aquells qui se posen enmig i són col·laboradors de les mateixes, per la manca d'ajut popular.

El fet és que les festes tingueren lloc. Provaré de fer una humil crònica del que han estat, intentant no caure en les valoracions que el meu cor m'empeny a fer. Sé que no ho aconseguiré.

El diumenge dia 8, la penjada de les senyeres nacionals (inclosa l'espanyola), acte que passà desapercbut com quasi bé sempre si no fos pels tradicionals coets que se llençaren, fent saber a tots aquells que no es trobaven al centre d'interès del poble (el Carrer Major) que el trull ja era en marxa.

L'acte següent programat eren els jocs infantils, que se celebraren sense cap incident més que l'escassa assistència d'al.lots. L'encarregat de dur-los a terme era el grup d'esplai cabaneter "Es Campet", que acomplí amb el seu compromís sense cap més matis. Tengueren lloc segons l'horari previst, el dissabte dia 14 a les sis, si bé amb algun endarreriment sense importància.

El mateix dissabte, ben a prop de les onze de la nit començà la verbena "pupurri", amb tres grups: Paco Sánchez, Jaume Sureda i Te Deum, els dos primers amb música pels més adults i els de Te Deum, més moguts, pels joves de la Vila i fora poble. Actuaren segons l'ordre aquí indicat, amb un èxit mesurat per cada un dels grups per l'escassa concurrència. Al principi, alguns dels més grans, amb una música ballable, s'animaren a sortir, malgrat la solitud de la pista de ball. I a tall de la una de la nit començaren a sonar els acords de Te Deum. Molts de joves, a aquesta hora, ja s'havien cansat d'esperar i se n'havien anat a dormir (?). Deu ésser que a ca seva no els deixen arribar més tard. De tota manera, tampoc al principi feien llarg. Realment mereix una dura crítica la major part de la joventut portolana, que en el dia de festa a la Vila decidí anar-se'n "de marxa" a altres pobles o a Ciutat, fet que condicionà una verbena totalment morta en la qual els cantants joves se n'anaren més prest del previst veient l'escassa presència i animació suscitades. Però el grup intentava animar el trull, convidant al jovent que s'havia "amagat" al lloc més allunyat de l'escenari, a acostar-se per moure un poc el cos i a encalenteir la cosa. Però ni amb aquestes. S'ha de dir que la música no era ben bé per ballar, però d'una qualitat realment gens despreciable, i gairebé tota de producció pròpia. Tan sols una hora de música, animada quasi bé durant tota l'estona per alguns joves, la majoria de fora poble. Tancà la vetllada en "Paco Sánchez y su guitarra",

que animà els de més edat, aquests si que aguantaren, fins allò de les tres de la matinada.

La crònica gràfica de l'acte d'homenatge a la vellesa, el diumenge dematí, la trobareu a la plana següent.

El diumenge vespre, la repetició de l'obra "Virgo Potens", que ja havia estat representada a Sant Marçal, feia pensar que la plaça seria gairebé buida. Però sorprengué a més d'un la presència de prop de cinc-cents persones, que aplaudiren merescudament els actors. Aquests darrers, si bé no passen de l'obra costumista mallorquina, de caire satíric o tan sols humorístic, tenen unes dots d'interpretació gens menyspreables donada sa condició amateur. Hem d'afegir que el públic no fou exigent, seguint la tònica general, i es mostrà fàcilment impressionable per les escasses mostres de lluidesa de l'obra. Hi ha molt a discutir sobre això, però un argument costumista mallorquí és mal d'encaixar amb la història d'una gran diva de l'òpera internacional. Tal vegada per això pens que la gràcia de la mateixa no pot prendre mai en el nostre públic. Entre altres coses, s'ha d'assenyalar la inquietud insòlita que despertà la rifa d'un collar de perles (de veres eh!) aquella nit. La gent comprava números com presa d'una bogeria fora de la normal. Per això, més de la meitat es quedà amb els doblers a la mà, la ràbia i les llàgrimes, però sense número amb què provar sort. Gràcies a una brusquina inoportuna alguns dels més poc apassionats per l'obra feren les comes amigues, cosa que molts dels que s'havien hagut de quedar drets a causa de la manca de cadires agrairen, podent gaudir d'un seient propi.

I arribà el dia de Festa Major. Amb només dos actes programats, la Missa Solemne i els balls populars, amb tremponada inclosa, no s'esperava massa més assistència que la de dies anteriors. Però de nou la gent rompé els pronòstics.

La celebració religiosa fou d'allò més lluit i l'església era plena de gom a gom. Fou animada per un nombrós grup de joves amb cants, pregàries especials, ofrenes pensades expressament pel dia i una il·luminació que féu ambient en els moments crucials de la missa. També es repartiren cançoners pels primers bancs de l'església. Tot això donà fruit en una eucaristia bastant viscuda, dins les mides que misses així solen ésser. Ara bé, la major part de la gent congregada es mantingué expectativa, com embadalida davant el succés.

Els balls populars ja foren l'esclafit que rompé amb tot allò que s'esperava en general de les festes. No se pot calcular amb exactitud, però estam en condicions d'assegurar que se superà el millar d'assistents a l'event. Em sap molt de greu ésser tan malpensat, però sospita molt que el gran grup de balladors duit per l'"Aplec de Marratxi", animadors de la nit mallorquina, fos el causant d'aquesta insospitada concurrència. Afegiu-hi tota aquella gent que vengué a sopar (trepmpó, pa, vi i sindria de franc) i guaitar una mica la festa, i vos donareu compte que així, qualsevol pot fer una festa amb molt d'èxit. No hem de somniari truites. Dels pocs que s'animaven a ballar, poquíssims eren portolans. Un exemple molt clar és el moment en què s'anuncià que els tocadors farien sonar la 'jota portolana' ("venga emem! Que no sortirà ningú?"). S'ha de fer notar que aquest any els balladors "d'uniforme" no els feren ballar dalt de l'escenari, sinó enmig de la plaça, cosa que encalenteix el públic més empegueïdor, i suposa un encert de l'organització. I un fet insòlit: la Comissió de Festes del Carme

fou presentada a tot el públic, ni se sap ben bé per què.

Tornant a lo nostro, la bulla s'acabà entre les dotze i dotze i mitja de la nit, amb una traca "de rialles", aplaudida per un públic digne, si bé no podem dir que majoritàriament portolà. Ara, a l'hora de fer balanç, ja que no podem fer l'econòmic, si el social, direm, repetirem, que el públic, a passes pesades i cansines, està progressant una misèria, però mirau una mica els números: Si d'una població que se xifra en prop de dos mil cinc-cents habitants, el dia de Festa Major, suposant que en el millor dels casos tots fossin de la Vila (que no és cert), tan sols mil -un aproximat quaranta per cent- té un moment per anar a fer una mica de disbauxa... No ho conteu molt per fora poble, però això, estimats veïnats, no pot fer més que llàstima. Nous crits a la consciència? Per a què? Ja hi ha massa renou pel món, i no tot de bon sentir, perquè encara en facem més nosaltres, si ningú ens ha d'escollar. Només demanar-vos si trobau que fets així són presentables. Per part meua, dir-vos que l'any que ve se tornen a celebrar les festes del Carme (esperem que sí). Si hi voleu col·laborar, si voleu anar-hi, encara sou a temps per fer un racó a la vostra agenda. O no?

BEARN O EL PLOR DE LA VERTADERA MALLORCA

ES SOPAR D'ES SETEMBRE

Informatiu
Cultural
de Marratxí

En marxa cap al
100

Esperam les vostres aportacions...!!!

Informatiu
Cultural
de Marratxí

Necessitam persones amb
"ganxo"
per captar publicitat

Interessats contactau amb la Redacció

Jo tenc dos molt bons amics. Un es diu com jo, Biel i té bastants anys més que jo. L'altre es diu Pere i és un mes i busques més jove que jo. En Pere i jo, un dia, vam decidir anar a veure En Biel al seu lloc de feina, certa aula de certa escola, cert matí de cert dia, de cert mes de maig de fa ja més de dos anys. El lloc en concret estava al tercer pis -sense ascensor possible- que en realitat era un quart, ja que els pisos començaven a comptar a partir del primer. Malgrat tot hi vàrem arribar, amb la llengua defora i tots suats, mig morts... però hi arribàrem. La realitat és que n'estàvem entrenats ja que aquell mateix recorregut el fèiem un bon grapat de vegades a la setmana... i ademés sempre valia la pena, ja que era l'única manera de trobar el gran Biel i també l'única vegada que sabíem amb una mica de certesa que pentura ens escoltaria, ja que fes el que fes sempre era més interessant que no nosaltres; llevat és clar, de donar classe. Llavors nosaltres érem "tan avorridors com donar una classe de llengua nacional de les Illes Balears a uns quants dimonis d'onze anys", i donada la igualtat d'avorriments sabíem que pentura així ens escoltaria de tant en tant, és a dir, d'un 30% aproximadament del que li diríem. I dic això perquè si el trobàvem pel pati o pels passadissos, el percentatge d'escolta tenia un límit màxim absolut d'un 3%, i moltes vegades era del 0%: és a dir, ni se n'enterava de que li estàvem xerrant... Què hi farem!!!!

Idò bé, com vos anava dient, vàrem arribar a la classe, cert sisè curs... Després d'obrir la porta vam entrar sense demanar permís, al qual els al.lots van respondre amb un cridar, renees, insults i demés coses, fet que va fer que, Oh Miracle! en Biel es dignàs a dirigir la seva barba -i conseqüentment els seus ulls- cap a la porta de l'aula, amb el que ja ens veuria desfilar per damunt la tarima, jo davant i en Pere darrera. això de no demanar permís té una raó molt senzilla: si el demanàvem ens suposava el quedar-nos sense gargamella ni cordes vocals, ja que si la classe xerrava, cridava, feia l'indi, guerres de guixos i demés coses que no diré (99.99999% dels casos), en Biel ni se n'enterava que hi havia dos humils amics a la porta demanant permís, encara que cridassin més que dos venedors de cupons de cecs. Així que sempre entràvem sense permís.

-Ueiii! Bon dia al.lots, Què feis per aquí, parell de baduarros? - Ens demanà com sempre feia quan ens veia a mig desfilar per la tarima de l'aula.-

-Uep! Com anam?-li demanava En Pere mentres jo pintava una petita bandera de quatre barres i una estrella a la pissarra de l'aula-

-Ja veus, -li vaig dir jo- no tenim res millor que fer, així que t'hem vingut a veure i a fer un mica de pàtria.

-Eh! me dónes un bocí de "lisssssa"?-em digué un alumne de la primera fila-

-BAAADUUUUAAAARRRRROOOOOO!!!! QUANTES VEGADES T'HAURE DE DIR QUE NO SE DIU TISSSSSA, QUE SE DIU GUIXXXXX!!!!!!- cridà en Biel al pobre alumne que a punt va estar de quedar-se sense respiració del crit que li va pegar.- "Un médico, un médico, que llamen a un médico"-cridava en foraster exaltat el seu company de darrera veient que el seu amic no reaccionava de l'atac de cor que li acabava de pegar.-

-No aconseguiré normalitzar-los mai!- em va dir quasi plorant

(Passa a la plana 18)

Des de la Casa de la Vila

SEGON PREMI DEL CONCURS DE REDACCIÓ "SANT MARÇAL '90"

MARRATXI 1990

Tot comença just a trenc d'auja, quan els camperols surten a conrear les terres. Llavors, la vida comença dins Marratxi. Ningú diria que tan sols ens separen de Palma catorze quilòmetres. Aquí, els costums es mantenen vius i frescs: La típica artesanía, les festes populars tot pareix d'un llibre de rondalles. Rondalles que contenen pas a pas la vida d'un poble, de la seva cultura, de la seva manera d'ésser.

Marratxi és un d'aquests pobles que tenen història viva: Coses on el temps s'ha quedat dintre, adormit, possessions grans, on encara queden dins les cambres d'un capvespre de nuvis.

Però el que encara ens queda sencer, és la nostra artesanía: Les olles, fetes amb una barreja d'amor, de fang i terra roja. I els siurells joguines d'infant, plenes de colors, d'il·lusions i de somnis d'esperança.

Com tots els pagesos, els marratxiners tenen creences, perquè són homes senzills i han de menester d'una religió per a explicar els misteris de la vida. Les nostres creences no són presuntuoses, són les simples creences cap a un patró: Sant Marçal. Cada any, vers el trenta de juny, un grapat d'homes preparen la festa, i encara que l'esquena, que el sol d'estiu ha brunit, faci tant de mal que perdi la força natural, i les pesaroses gotes de suor caiguin damunt la terra.

Els saben que només l'alegria de veure la festa i el goig de la gent els basta per a veure's recompensat. Sant Marçal roman sol dins la seva parròquia, compartint la solitud amb la quietud, l'enyorança amb el desig de la tranquil·litat... Tot això es veu interromput per un crit d'alegria. Comença a venir gent que va a adorar el seu patró, i durant una setmana, es faran festes, i balls.. I de la nit al dia, tot torna a la normalitat.

Un escut reuneix tots els pobles de Marratxi. És un símbol que duu la força d'un poble, la unitat d'un municipi, la germanor de les persones: cinc pans i dos peixos.

Però a Marratxi també hi arriben els problemes de l'ecologia. El seu paisatge es va deteriorant així com avança el temps. En mig del seu pinar surten edificis de ciment i ferros, que rompen l'harmonia entre el rústic i la vida moderna. Cada edifici és com un granet damunt la pell de la terra. Com més granets, pitjor quedarà la pell, i un bon dia es destruirà.

Tot junt, cultura, creences, artesanía, símbols, problemes, formen la unitat d'un poble, d'un municipi situat vora Palma, i, sobretot, de les persones amb ganes de viure i de mantenir la seva cultura: Els marratxiners.

ANTONIA MANUELA MULET RODRIGUEZ

Col·legi Costa i Llobera

RESIDUS: AMAGAR?. CREMAR? NO! Reduir, Controlar, Reciclar.

El problema dels residus contaminants, generats per l'home en quantitats creixents, esdevé un problema de tal magnitud que ja no pot ser amagat pels tècnics de les empreses generadores, entitats, municipals i governs. Es un tema que es planteja al carrer, que és tema de debat i controvèrsia públics i motiu de conflictes importants quan no hi ha previssió ni solucions totals o adients.

Basta repassar titulars: Les grans ciutats ja no troben abocadors. amaguen el problema amb la tècnica de l'estruc: envien els fems lluny, a la mar o al tercer món. Altres son encara més torpes: permeten que s'acumulin els fems incontrolats i polucionants, els aboquen a la mar als mateixos penyasegats. Altres camuflen el problema creant plantes incineradores masives i cares que no enfronten el problema. Sols ho modifiquen. Tot és una mentida "tècnica", com sempre.

-L'ozó, la pluja àcida, la qualitat de les aigües, la vida...

Els tècnics marquen límits de polució "suportables", "permissibles", "de seguretat" que mai no son del tot clars ni garanteixen la qualitat de l'aire ni de l'aigua ni de la vida en aquestes situacions legals però infectes. Els abocaments als rius i torrents, les aigües residuals, els contaminants de la agricultura química(en tenim cassos a Mallorca ben recents) enverinen les aigües potables en municipis sencers i ningú s'escandalitza. La pluja àcida els escapaments radiactius, la irregularitat meteorològica, la minva de les espècies salvatges, les plagues perssistents, les mal.lalties en el propi home, són signes prou evidents de la baixa en la qualitat de vida. Si ho veiem clar, serien més radicals en les nostres positures, en la protesta colectiva.

-El temps ens dóna la raó: Fabricam problemes. Jugam amb foc.

Moltes accions de protesta ecologista contra la contaminació i l'enverinament de la natura són contestades enviant-nos les forces antiavalots, empresonant-nos, amb multes o danys contra els que intervenien en la protesta, siguin ecologistes o simplement afectats(com els cassos dels abocadors de la Generalitat, a Catalunya) L'administració està quasi sempre a favor de permetre la contaminació que no sap controlar ni preveure. Sempre contra la defensa de un sistema de vida més net per a tots:animals, vegetals, persones...!! Llavors, sempre ha de rectificar: El sistema nuclear, a més d'improvisat, imperfecte i car, esdevé perillós. Els cementeris nuclears i les centrals ningú les vol. Ja no es permet la crema de residus a la mar, ni l'abocament de mort nuclear a l'Atlàntic. Què farem amb les mils de tones radiactives de les centrals inútils? Què volen fer amb els gassos tòxics de les estacions depuradores? Què feim amb els fums de les fàbriques químiques, de les plantes incineradores, o amb els restes no cremats? Què feim amb les piles que basten per enverinar l'aigua de tota una regió?.

-La civilització dels desperdicis

La major part dels nostres actes de consum generen un alt percentatge de residus químics contaminants per al medi. Repassau la vostra senalla de compra. Veureu que la major part de coses que heu de mester venen acompanyades de altres productes "no return", que van al caramull de fems. Molts dels nostres treballs i oci s'acompanya d'un alt cost(consum) energètic i vehicles, llum, materials, que en esser fabricats o "eliminats", motiven una gran despesa i contaminació. Al nostre món civilitzat la energia que gasta una persona, pot permetre la vida d'una tribu al tercer món. Gaudim d'un ús dels bens naturals que, en justícia no ens pertoca, i a més aquest abús és basa en l'explotació dels recursos del tercer món i en la contaminació del planeta de tots.

El tirar els escombros als pinars, la llauna al fems, o a la vora de la carretera, gestos quotidians per a tots, passen a ser gestos responsables, si ho volem admetre.

-Cremar?

A Mallorca(I Eivissa?, i Formentera?, Menorca?) es creu poder camuflar el problema dels abocadors de residus urbans amb la planta incineradora de Son Reus, centralitzant la recollida. cremant, no eliminam cap quantitat de producte. Cremant, tan sols canviem la composició química dels productes i la seva toxicitat. No destruim matèria amb el foc, sòlids i líquids passen a l'atmosfera, altres components a l'aigua residual i altres a la terra, a través dels restes

incombustibles. No eliminam. Transferim tòxics.

No sabem què hi entra als forns. Per tant, tampoc sabem lo que surt, realment i amb exactitud. Es segur que entre els gassos hi trobam els terribles dioxins, benzofuranos, cloroform, hexaclorobenceno, tetracloretileno, PCBs, formaldrídeos, etc.. i metalls com el plom, arsènic i mercuri. Els filtres de les incineradores no poden retenir tots els components ni tan sols els més perillosos. I quan son plens també van al fems. Incinerar, no és solució fàcil que s'ens vol presentar. Té més perill que avantatges.

-El control de residus.

En un tema tan clar com el perill de destrucció de l'ozó, els governs es mostren freds. La producció de tòxics i contaminants continua. La pressió de l'opinió pública és poca. Seguirem produint i consumint productes perillosos.

Es important la nostra informació i positura com a comunicadors: Més important que les accions públiques en les que sempre hem de confiar. Evitar els productes de consum que generen toxicitat, residus o destrucció contra la natura. I avançar cap a una major austeritat en la nostra forma de vida.

-El reciclatge.

A llarg plaç pel tractament del fems, la única solució es el pla global de reciclatge. RECICLAR=conservar els recursos naturals i reduir la polució. RECICLAR=sustituir les matèries primeres en la fabricació per materials reciclats o reciclables a fi de reduir costos i atemptats contra el medi natural (tant per extracció com per abocaments). RECICLAR=millorar la qualitat de vida, evitant el problema dels residus tòxics i les costos de la seva "eliminació".

Per començar a reciclar hem de saber què trobam al nostre "poal de fems". Al fems hi trobam de tot, desde matèria orgànica, metalls, papers, vidres, llaunes i plàstics reutilitzables, materials tòxics (com els components de piles, articles de neteja, sprais, pintures...) i articles diversos "no recuperables" (encenedors, peces d'articles romputs, etc...)

Hem de començar per retirar, per recollir selectivament aquells materials tòxics que podem ser un perillós contaminant. S'ha d'urgir el muntatge d'un sistema de recuperació

d'aquests elements i la reducció del seu ús i fabricació. Els restes orgànics generats a les carns, camps i jardins, i a la indústria han de ser comportats perquè són unes bones primeres matèries per a un ús agrícola, i així, també podem eliminar molta pestilència del fems.

Els elements recuperables, que no fan d'anar al fems, com son els papers, diaris, cartons, llaunes, vidres, metalls útils, electrodomèstics vells, mobles, fusta, certs plàstics, i tot allò que trobi un mercat de segona ma, ja no han d'anar mai al femer.

També es important evitar l'ús d'articles que portin embalatges excessius, luxosos, o de difícil reciclatge (materials combinats com papers plastificats o metalitzats).

Hem de ser conscients, i a temps del problema que mos ve damunt si no aportam tots un cop de ma. Les lleis no basten, i a pics són inoperants. Els polítics es mouen si els ciutadans els empenyem. L'important és la nostra consciència i la nostra acció. Per un món més net, comencem per CA NOSTRA.

VICENÇ SASTRE

Membre del G.O.B.

FUNDACIÓ "DEIXALLES"

Acció social a favor dels marginats
Reciclatge de mobles, eines, electrodomèstics, llibres,
revistes, papers, vidre, diaris, joguets, roba usada, ...

Camí Salard, 63 - Tel. 27 22 11 - Ciutat

Recollim mobles usats,
electrodomèstics, etc...

REMAR-NOVA VIDA

Centres cristians benèfics
per rehabilitació de toxicòmans

C/ Vinyassa, 5 - Tel. 46 00 75

Passam a domicili
Telefoni'ns. Passarem a cercar-ho

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

L'AJUNTAMENT DE PALMA organitza els següents concerts: 1 d'agost, Auditorium, 22'30 h., Toquinho; 4 d'agost, Auditorium, 22 h., Orquestra de Cambra "Nous Solistes de Viena", amb obres d'Albinoni i Mozart. També organitzà el del "Cor de dones de Sofia", el passat 26 de juliol.

La DIRECCIO GENERAL DE JOVENTUT i TIVE-Balears han convocat curssets d'estiu de Tai-Chi, Kung-Fu i defensa personal adreçats a joves d'entre 14 i 26 anys. Es celebraran diversos torns entre el 6 i el 26 d'agost a València. Més informació a la Redacció

S'ha aprovat el decret que regula la incorporació dels FUNCIONARIS SANITARIS locals als torns d'atenció continuada en les zones bàsiques de salut. El Gabinet de Premsa de la CAIB ens informa que a la zona bàsica de salut de Marratxi hi haurà dos llocs de guàrdia, un corresponent als municipis de Santa Maria, Bunyola i Santa Eugènia i l'altre corresponent a Marratxi.

Hi ha MUSICA VIVA al Parc de la Mar cada divendres a les 22 h. 3-VIII: Jaleo, 10-VIII: Madagascar, 17-VIII: Murder in the barn i Susie Q, 24-VIII: Al Tall, 31-VIII: Banda Calderona. Organitza: Ajunt. de Palma.

Es va reunir la Comissió de coordinació de la POLICIA LOCAL per tractar sobre l'aplicació de la normativa de P.L. Segons l'informe emès per la Conselleria adjunta a la Presidència, Marratxi -municipi que n'hauria de tenir 18 per la xifra d'habitants actual, 11.547- compta amb 19 policies.

Pel que sabem -12-, o s'han equivocat o deuen estar en reserva...

El S.I.A.C. -Servei d'informació i atenció al ciutadà- ha ampliat el seu horari de servei al públic. Des del 4 de juny funciona de manera ininterrompuda de 8'30 a 20 h.. Segons el Gabinet de Premsa de la CAIB, el SIAC durant 1990 ha atès un total de 5200 consultes.

Del 3 al 8 de setembre tindrà lloc la 7ena UNIVERSITAT D'ESTIU DE GANDIA. El binomi públic/privat és el tema central al voltant del qual giraran tots els cursos d'aquesta edició. La privacitat, la sexualitat, la moralitat, l'espai urbà en les relacions personals i els mitjans de comunicació seran els blocs dels cursos. A més, conferències i taules rodones. Matrícula: 6000 ptes. Transport, menjars i allotjament a part.

Més informació a la Redacció.

Ja podem veure 3 canals en la nostra llengua. Segons l'Associació VOLTOR, la Televisió Valenciana es pot veure, a partir del 21.6, i en període de proves, a través d'una freqüència pròpia, la del canal 43 de la banda d'UHF, la qual cosa permetrà també poder rebre la seva programació de forma íntegra.

La llei de normalització lingüística, les propostes del Parlament Balear i els manifestes firmats per la pràctica totalitat de forces polítiques, econòmiques i socials de les Illes Balears es pronuncien a favor de la recepció de les cadenes de televisió en la nostra llengua i entre elles del Canal 9-TV Valenciana, que ja es rebia parcialment des del proppassat dia 19 de març en la mateixa freqüència del Canal 33 i TVE-2 Sant Cugat (punt 51 de la banda d'UHF; TV3 es rep al punt 46). Voltor facilitarà als seus socis i als d'OCB un assessorament tècnic concertat. Cal telefonar al 46 26 95 i deixar nom, poble o barri de Ciutat i No de telèfon.

PUBLICACIONS REBUDES:

BASES PER A LA PLANIFICACIO DE L'ACCIO SOCIAL A MALLORCA.

Estudis sectorials, volum 7 (I); Taules i Gràfics, volum 7 (i II). Editat pel Consell Insular de Mallorca, 1990. Dades elaborades per l'equip de l'escola universitària de treball social.

El primer tom fa una anàlisi de la problemàtica de diferents sectors socials a Mallorca (infància, adolescència i joventut, la dona, vellesa, minusvàlids, marginats-transeünts, toxicòmans, gitanos) amb indicació, en alguns casos, d'història i evolució, així com l'estat dels serveis socials i el programa de llurs actuacions.

En el segon tom, tot dedicat a dades i confrontacions estadístiques, hi podem trobar la següent informació referent a Marratxi:

10104 habitants (1986). Serveis i entitats que depenen de l'estat: 3; de l'Ajuntament: 6; de titularitat laica: 8; de lit. religiosa: 4.

En els càrrecs representatius hi ha 3 persones contractades i 32 voluntàries. En el personal educatiu hi ha 29 contractats i en el sanitari 10 contractats. Hi ha 10 altres tècnics especialitzats, 6 persones de serveis generals i 7 d'administració; 42 persones treballen en els serveis residencials i 15 en els de dia especialitzats.

El balanç de recursos que fan indica que Marratxi té un volum de treball social alt, comptat en el grup dels municipis més dotats.

La fitxa de dades municipals que ens ofereix del nostre terme és:

Marratxi- Dades socio-econòmiques generals:

1- Demogràfiques:

-Població: 7790, Densitat: 155 hab./km. Dinàmica: Expansiva

-Població depenent(%): de 0 a 14: 24.60; de 65 i més: 12.90

-Tipologia: Població jove

2- Econòmiques:

-Sectors: Agricultura: 11.80; Indústria: 19.30; Construcció: 19.30; Serveis: 49.60

-Valor treball: 2340 (2.30); Index municipal d'oferta de serveis: 0.65 (Mig); Valor accessibilitat: 9.15

-Dotació de recursos socials:

(Sector i No Centres): Sanitat, 4; Assistència social, 0; Vellesa, 1;

Disminuïts, 2; Infància i adol., 8; Marginació, 0; Altres, 0

Subtotal: 15; Entitats comunitàries: 9; Total: 24

Titularitat dels centres (%): Pública: 41.70; Privada: 58.30

Pressupost municipal: Despesa total: 127683; Desp. social: 11797; Despesa per càpita: 14 (nivell baix); % de la despesa social: 9.2 (nivell molt baix)

----- Més dades.

Evolució de la població de fet: 5447 (1960), 6873 (1970), 7790 (1981). Taxa de creixement: 26.18 (% var. 70/60); 13.34 (% var. 81/70); 43.01 (% var. 81/60).

JOVE '90. Publicació de la Direcció General de Joventut que inclou tota una sèrie d'informacions sobre les possibilitats estiuenques dels joves. Només amb algunes mostres vos donareu compte de la quantitat d'informació que aporta: Relació dels centres coordinadors d'informació i documentació juvenil (arreu de l'estat espanyol), Oficines de TIVE (e.e.), directori d'ambaixades, directori de consolat a Balears, guies de viatges, dormir a Balears (albergs, càmpings, colònies...), preus de viatges (autocar, avió, tren), relació de cursos d'idiomes arreu del món, universitats d'estiu, treballs d'estiu, campanyes de vacances (campaments i camps de treball)...

En definitiva, una guia útil i prou completa amb moltes referències bàsiques.

TIRANT LO BLANC, de Pere Gil. Edició manual limitada realitzada per "L'Associació d'Amics de la Glosa" (Primavera 1990)

Amb aquesta publicació el bon amic Pere Gil celebra el Vè aniversari de la primera edició del Tirant, presentant-se com "Tirant lo Negre", cavaller de llengua llarga que encén la sang al Blanc amb les gloses de picat i insisteix en el desig de l'encontrada per demostrar qui es qui. Després del combat humorístic, tanmateix acaba reconeixent: "Admir en TIRANT LO BLANC/ veritable cavaller./ no tan sols és es primer:/ és es millor des seu rang".

PUBLICACIONS PERIODIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destacam:

ES PI GROS, de Lloret de Vista Alegre, 69 a 71 (IV-VI 90)

Ens alegrem de veure els tres darrers números. El primer inclou l'article de Biel Massot i Muntaner "Una nova eina al servei de la Música".

PERLAS Y CUEVAS, 756 (26 V). Quinzenal de Manacor que publica a la secció "Sopar a Iberotel" una xerrada amb els glosadors Rafel Roig, d'Es Carritxó i el portolà i col.laborador nostre Pau Ferrer. Més que entrevista, naturalment, fou una glosada. Per mostra, el bon amic Gaspar Fuster li diu "Qui té olles pot fer tests./ vos ho deman amb amor./ De quin fang estarà fet / un portolà glosador?" i en Pau respon "I quan vaig néixer era petit/i que mumare m'engendrà/i de sa llavor que portà/ no sé per què està escrit/ que des modo que estic/ tal volta un manuscrit/ diu que som de carn, humà".

LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLÉ, 102 (VI 90). Inclou fragments de la presentació que Miquel Sbert i Garau va fer del primer nombre de les "Edicions de pinte en ample", que recull una sèrie de treballs sobre Llucmajor, els seus costums i les seves gents. En un determinat paràgraf M. Sbert diu: "Uns retrats i llur història serveixen a Biel Massot i Muntaner per traçar unes pinzellades psicològiques ben penetrants de la nostra poetessa al llarg d'un text, "A l'entorn d'uns retrats de M.A. Salvà", on es combinen la informació abundosa i la precisió expositiva."

N'ALI, 45 (VI 90). Revista de la Comarca de Ponent que a la secció "Notícies de S'Arracó" diu: "EL COR INFANTIL. El dia 17 de juny, a les 18 hores, el Cor infantil del nostre poble anirà al Pont d'Inca a actuar a l'església d'allà, juntament amb altres tres corals infantils. El concert s'inscriu a les festes de Commemoració del Centenari de la Parròquia d'aquell lloc, i al mateix temps es torna la visita que ens feren els nins de la Coral Blanquerna de l'Escola del mateix nom del municipi de Marratxí, que l'any passat vingueren a S'Arracó a cantar, justament fa un any redó, quan foren convidats, juntament amb els seus familiars a una petita festa organitzada per l'Associació de Pares del Col.legi 'Els Molins'. Enguany seran ells els amfitrions, i la benenada oferida als arraconers a la fi del concert contribuirà a refermar els contactes haguts."

GALATZO, 45 (VI 90). Aquesta revista cultural de Puigpunyent i Galilea ens ofereix, entre altres coses, una petita entrevista al nostre bon amic i col.laborador Xisco Busquets sobre unes qüestions ecològiques d'aquella contrada.

MANACOR CORMARCAL, 501 (30 VI). N'acusam rebut, ja que feia temps que no la rebíem, com malauradament encara passa amb algunes altres. Problemes de correu?

FULL DOMINICAL, 19 a 27,30,31(V-VIII)

El No 25 (24-VI) ens assabenta de la publicació de la "Colla de sermons predicats a les romeries del Puig de Pollença" els anys 1986 i 1990, de l'ex-rector de Pòrtol Mn. Martí Cifre Cerdà. També ens informa el nomenament de Mn. Guillem Rigo com a rector de Pòrtol, el de Mn. Baltasar Morey -ex-rector d'Es Pla de na Tesa- com a director del Bolletí Oficial del Bisbat, el de Mn. Llorenç Miquel -ex- vicari de Sant Marçal- com a director titular del Col.legi de Son Ferriol i el de Mn. Cristòfor Tries com a capellà de la Llar dels Ancians.

El No 27 (8-VII) conté un "breu informatiu" que diu: "L'edició, amb el suport de l'Ajuntament de Marratxí, del 'Pregó de Sant Marçal' que enguany pronuncià a la parròquia Mn. Josep Capó Juan."

AVANTE, de la Confederació d'associacions empresarials de Balears CAEB, 91 (III-IV 90). Integrament en espanyol.

INFORMACION CULTURAL, 78 a 81 (III a VI). Editada pel Ministerio de Cultura d'Espanya. Dóna tota una sèrie d'informacions sobre diferents esdeveniments culturals generals de l'estat i per comunitats autònomes (concerts, exposicions, teatre, llibres i discs nous...) No sabem d'on deuen treure la informació sobre Balears, però comparat amb la realitat resulta una visió molt trista i pobra.

El No 80, a més, inclou "Algunas reflexiones sobre escenografia española".

FULL INFORMATIU. Suplement de "Mallorca Socialista", 4 (IV-V 90). Trobam la següent referència a Marratxí en la secció "Indrets de Mallorca": "Autopista Inca. El model de carreteres que està impulsant l'actual Govern Autonòmic, segons PSM-EN, s'està consolidant en funció d'un creixement urbanístic salvatge que desintegra l'espai agrari i accentua la desorbitada ampliació del paper de Ciutat en la configuració socio-política de Mallorca. Un exemple clar n'és el projecte d'autopista Marratxí-Inca, que desarticula el territori i el posa a disposició de noves urbanitzacions i segones residències, més si s'atén a la possible construcció d'altres autopistes cap al sud, llevat i Alcúdia. D'altra banda hi ha una manca d'inversions en la millora de la xarxa viària actualment existent a les zones no turístiques, un gran abandó i degradació del ferrocarril, i moltes deficiències en el transport públic en general. El foment de l'activitat econòmica en els municipis no turístics, gairebé es redueix a la construcció d'urbanitzacions. Resulta molt clar que anam cap a la construcció d'una illa inhabitable, amb les grans urbanitzacions que s'hi pretenen fer, els túnels, les centrals tèrmiques, els camps de golf, el regne de l'asfalt i del ciment. Mallorca, terra o ciment? Sembla que els nostres governants s'estimen més el ciment que la terra."

INFORMATIU PIMEM, 51 a 53 (V-VII)

Al 51 hi podem llegir que és alta a la Federació Pimem el Bar Estorrent, de Licors Parc, 164, Marratxí.

El 52 conté molt de material relacionat amb el nostre poble: un article titulat "La cerámica de la construcción de Mallorca es suficiente para abastecer las necesidades de la Isla"; una entrevista amb mestre Joan Serra Vich, que va arribar al segle de vida l'any passat; l'alta com a membres de Pimem dels comerços: Futura (C/ dels Ollers), Metalisteria Marratxí (C/ dels Siurrellers), PERRUERIA Estil (C/ Oleza), Bar la Papeleria (Gremi Licorers), Restaurant Ca'n Farineta (Carret. d'Inca), i Restaurant S'Amagat (C/ Sant Pere).

BULLETI OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES I. B., 86 a 91 (V-VII)

En el No 87 (31-V) trobam la resposta del conseller de sanitat a la pregunta del diputat Sebastià Serra relativa a casos de meningitis detectats durant 1989 i 1990. Entre altres coses diu: "Durant el 1989 es declararen 25 casos de meningitis meningocòcica, única de les meningitis de declaració obligatòria i individualitzada... a Marratxí se'n localitzà una en el mes de juny".

També trobam la resposta de la conselleria d'agricultura i pesca a la pregunta formulada pel diputat Llorenç Rus relativa a la situació de l'expedient de perfeccionament d'indústria de Càrnics Mallorca Carma. Diu així: "L'Expedient IA-FM 5/90 de perfeccionament de la indústria de Càrnics Mallorquines SA (CARMA) quedà finalitzat en data de 29 de març del 1990, estant acabada la instal.lació d'ozó corrector de la contaminació ambiental. Amb això, no es produiran olors ni emissió de matèria orgànica a l'exterior, ja que els gasos residuals són conduïts a la nova instal.lació que destrueix la matèria orgànica evitant així la seva expulsió a l'exterior."

El No 88 (11-VI) inclou la "Llei de carreteres de la CAIB"

DE NOU A SIS, 27 (VI 90). Revista escolar del Col.legi Sant Gaietà. Hi podem llegir el comial com a responsable de l'Amic i col.laborador Pere Estelrich.

FUNDACIO LLULL

Aquest és el nom sota el qual estan representades les tres associacions culturals més importants i representatives de les terres de parla catalana—acció Cultural, Omnium Cultural i Obra Cultural—, entre les quals arpleguen més de 30.000 socis. Presideix la Fundació un home d'indubtable prestigi intel·lectual, de gran altura humana i d'evident dedicació a la nostra nació: Josep Maria Llompart. Llarga i fructífera vida a la nova associació d'associacions.

El naixement d'aquesta nova entitat ve determinat per la situació que pateix la llengua catalana en els territoris de l'Estat espanyol on és llengua co-oficial: Illes Balears i Pitiüses, País Valencià i Catalunya. Amb la nova vertebració podran coordinar—se esforços i recursos, i es tindrà una presència més activa i forta davant institucions públiques i privades. seria ideal que la Fundació Llull fos el nom d'una única associació cultural estesa arreu les terres de parla catalana, de Fraga a Maó(i per què no a l'Alguer?) i de Salses a Guardamar, però de moment no crec que això sigui possible per raons que, de vegades, em resulten del tot incomprensibles. prou mèrit és ja que la Fundació Llull sigui el fruit de tres associacions esteses a tres divisions administratives diferents(les tres en què l'Estat espanyol té dividida la nostra nació), fet aquest insòlit que cap associació política o sindical no ha estat capaç de fer fins ara.

Hi veig en la Fundació Llull un revulsiu cap als governs de les tres comunitats autònomes on estan ubicades les associacions que la formen; de fet el primer manifest que ha donat a conèixer l'ha dirigit directament al Ministeri de Cultura espanyol, com deixant clara la seva nova força, com passant per damunt de governs regionals que moltes de vegades no estan a l'altura de les circumstàncies, en el tema de la llengua i cultura catalanes, tot i que són competències pròpies.

No m'agradaria —i això és una apreciació personal— que la Fundació Llull es convertís en una simple captaire d'almoines mé o menys electoralistes que poguessin arribar-li del Ministeri de Cultura espanyol. Seria poc estètic i desvirtuaria la seva raó de ser. Però n'estic del tot convençut que ni Josep Maria Llompart, ni els presidents de les associacions culturals representades, cauran en aquest parany.

Ara s'ha de mirar tan alt com sigui possible i incorporar associacions culturals representatives de la Catalunya—Nord, Andorra i l'Alguer, i després essent un Fundació que representa socis i entitats d'una nació amb presència a tres estats diferents de la Comunitat Econòmica Europea, portar reivindicacions, propostes i greuges al parlament europeu.

Benvinguda, Fundació Llull!

ANTONI ROCA
(Ramon Turmeda)

(Ve de la plana 12)

d'impotència—

—Tranquil, tranquil, que noltros, encara érem pitjors! No ho recordes? Mos passàvem totes ses hores de classe passejant, xerrant, fent guerres de guixos, mai feiem sa feina. No en fotiem ni brot!

—Eh! ell també hi participava a ses guerres— m'apuntà sàviament en Pere—

—Siiii?—digué innocentment en Biel— No me'n record.

—Idò jo si perquè una vegada me vares arriar una guixada en es front— diguè en Pere amb nims de revanxa—

—Es igual. Mem, què vos agradaria venir a fer un "soparillo" a ca meva?—ens demanà—

—Homo! pot estar bé.—vaig dir—

—Sí, m'agradaria molt— va dir en Pere—

—Això sí, m'aniria bé que fos passat es principi d'es Setembre perquè encara tindrè exmens i aquest estiu me'n vaig de viatge i tenc més "truis" que haver d'atendre. Quedam així per devers mitjan o final de setembre?

—Moooolt bé.—vaig dir—

—Perfecte —digué en Pere, una mica content donat que ja coneixia les habilitats culinàries del nostre amic filòleg.

—Ja vos cridaré, idò. Es que resulta que ara m'ha pegat per sa cuina i no tenc amb qui experimentar es nous plats que se me passen pes cap que podria fer i necessit de bona gent que els vulgui tastar....

Donat que entre fet i fet, ja havia passat una hora — això no costa gens d'entendre si tenim en compte que entre frase i frase hi anava una explicació de llengua, o un ordre de fer exercicis, o una nota a l'agenda de qualche dimoni mal alumne, i lògicament, repeticions del que li acabvem de dir ja que no se n'havia enterat— ens vam anar cap a classe.

Des d'aquell moment aquest sopar és conegut com "Es sopar d'es Setembre" tortuosa història, la qual seguidament vos contaré.

I, com molt encertadament vos estau imaginant, va passar "es setembre sense sopar". Va resultar que no sé ben bé quins embulls va tenir el nostre gran cuiner que "es sopar d'es setembre" va quedar postposat a un futur "sopar d'abril". I vengué l'abril... i no hi va haver sopar.... quina desgràcia la nostra!— i jo mig mort de gana!—

—Bé, bé, bé, no vos preocupeu, el farem es mes que ve i serà "es sopar d'es maig".

Avançà en excés el mes de maig, i els exmens d'en Pere i meus van fer aconsellable que, de comú acord entre els tres, l'aplaçssim.

—Bé, però no podrà esser fins es pròxim setembre.— ens diguè en Biel—

En Pere i jo ens vam posar a riure. Un any ens costarà aquest sopar! Farà un any que l'hauriem d'haver fet!

Però, gran desgràcia amics meus! Arribà el final d'agost i el meu amic Pere va haver de partir cap espanya per raons d'estudis. Així que el sopar no es va poder fer, ni es podrà fer cap setembre durant uns quants d'anys.

Què hi farem! Paaciència! qui sap pentura el farem qualche dia abans de morir, i si no, el farem al cel. El que més em preocupa, per esser sincer és la salut física i mental d'aquells que han hagut d'anar tastant durant aquests dos anys els maquiavèlics experiments culinàris del nostre gran cuiner. Pentura en Pere i jo estàm vius gràcies a aquests miraculosos retards. Això no ho sabrem fins que a la fi, s'hagi fet aquest sopar, cosa que no tenc moltes esperances de que es faci per ara. I mentres tant...

"Que tinguin una Bona Cuina!"

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL

PRECISAMENT AQUEST MES...

Fa 150 anys (agost, 1840)

L'Ajuntament rep un "desatento oficio" del metge Cerdó de Muro que pretén venir a Marratxí quan la majoria de veïnats ja estan contractats amb altres metges. Acorden dir-li que "este Ayuntamiento lo ha mirado con el desprecio que se merece y que rechaza las expresiones de malicia y demás que ha usado con una carta escrita con tan poca meditación".

Segueix havent-hi molts de veïnats, i altres que no ho són, que lleven la fulla de les mates i l'anomenat "verducho" a la garriga, així com també llenya, tot sense el permís dels propietaris, malgrat el pregó del passat abril. Acorden fer nou pregó augmentant la multa fins a 6 lliures.

En fa 100 (agost, 1890)

El sorteig d'individus que han de formar la Junta Municipal durant el present exercici econòmic dona el següent resultat: Sa Cabaneta: Rafel Jaume Llabrés i Antoni Ramis Cabot; Pòrtol: Bartomeu Amengual Nadal, Bartomeu Canyelles Canyelles i Joan Serra Barrera; Es Pla de na Tesa: Joan Gallur Sabater, Josep Serra Ramis i Miquel Serra Serra; Demés nuclis: Jaume Mir Serra, Bartomeu Rigo Serra i Bartomeu Mulet i Ferrà.

Les despeses per les obres del nou cementeri són:

Jornals: 59 d'oficial picapedrer a 2'25 ptes, 132'75; 34 de peó picapedrer a 1'63, 55'43; 4 de peó a 1'25, 5; 3 de peó a 1 pta, 3 ptes. Total: 196'18 ptes.

Materials: 11 quintars de ciment a 0'90 ptes, 9'90; 24 quintars de ciment a 1 pta, 24; 50 carretades de marès a 2'75 cada una, 137'50; Transport i valor de 23 carretades de pedres a 1'50 cada una, 34'50; 58 carretades de calç a 0'75 el quintar, 51 ptes. Total: 256'90 ptes.

Acorden nomenar Miquel Mateu i Ponsell agent executiu d'imposts.

Acorden encarregar al secretari de l'Ajuntament, Joan Jaume, prèvia remuneració de 75 ptes, la formació dels treballs extraordinaris de la confecció de les noves llistes cobratòries de la contribució territorial i industrial.

En fa 75 (agost, 1915)

Lluís Forteza Forteza, propietari de Ca Els Enegestes, sol·licita establir-ne una part. L'Ajuntament li concedeix la perllongació dels carrers "La Libertad", "Unión", "Para todos" i "Razón".

Nomenen inspector municipal d'higiene i sanitat pecuària de Marratxí amb caràcter interí a Francesc Font Garau, amb el sou anual de 365 ptes.

En fa 50 (agost, 1940)

L'Ajuntament pren l'acord d'efectuar proves de construcció de peces de voravia amb ciment portland per veure si resultarà més econòmic que el de pedra que s'ha emprat fins ara.

El consistori concedeix a les monges de Marratxinet una subvenció de 100 ptes, per tal d'ajudar-les a subsistir i que no hagin d'abandonar el poble on es dediquen a serveis escolars i benèfics.

A unes condicions per cubrir la vacant d'inspector veterinari de Marratxí podem llegir:

- Dotació anual: 3500 ptes
- Cens de població: 4994 habitants
- Cens ramader: equins, 391; bovins, 226; ovins, 1751; cabrum, 1027; porcs, 803; aus, 5427.
- Extensió del partit: 54 Km2
- Servei de mercats: cap.

En fa 25 (agost, 1965)

Hom crea la plaça de fosser-peó caminer per substituir l'actual de fosser, perquè consideren que no té suficient

feina per absorbir les 42 hores setmanals de treball que marca la llei.

L'impost mínim per traspàs de finques rústiques i urbanes serà de 50 ptes.

Es modifica l'ordenança de llicència d'obres. Com a exemple, els xalets de nova planta, ampliació o adició pagaran 12 ptes per m2 i planta.

La conducció de cadàvers també té noves tarifes: En cotxe de 1a, 700 ptes; de 2a, 600; de 3a, 300.

Imposaran 10 ptes per m2 de voravia no construïda o en mal estat de conservació.

S'augmenten els preus de solars sense edificar en una mitja d'un 20%.

L'alternadora per a l'enllumenat del cementeri valdrà 13.000 ptes. A aquell lloc s'hi han de posar fanals.

Les oficines de la tenència d'Es Pont d'Inca es traslladaran des del primer pis a la planta baixa.

Aproven inicialment el projecte d'urbanització de Ca'n Farineta presentat per Pere Cotoner Cotoner.

Permisos concedits: a Josep Mayol Vich per apertura d'una barberia amb 2 butaques al C/Weyler, 12; a Antoni Cañellas Pujol per construir una vivenda en el C/ Escuela; a Gesa per construir una caseta per a estació transformadora en el C/ Weyler, cantonada Son Llebre; a Bartomeu Mir Puig per construir una vivenda en el C/Sta Teresa; a Antònia Ramon Vidal per construir una vivenda en el C/ Gral Goded; a Jaume Crespi Coll per traspasar una botiga de queviures, cafè i barberia del C/Weyler, 10 a Salvador Campins Matas; a Margalida Pomar Vich per obrir una fusteria en el C/ Ramon Lull, 5; a Andreu Crespi Florit per iniciar les obres de construcció d'unes naus en el C/ Gral Franco.

*Informatiu
Cultural*

C O L . L A B O R A D O R S: Guillem Bosch i Roca, Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Pere Estelrich i Massutí, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Pere Fullana i Aguirre, Maria Magraner, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, David Monzonis Quail, Miquel Mut i Sureda, Núria Nogareda, Francesc Pérez, Antoni Roca i Jerez, Antoni Rubí i Gómez, Vicenç Sastre i Arrom, Miquel Víctor Sbert i Gutiérrez-Otero, Josep Antoni Triay, Cristòfor Tries i Serra, Jaume Tugores i Berga, Gabriel A. Vich i Martorell.

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

PORTADA: Marratxinet, d'Antoni Rotget i Macià Duran
CONSELL DE REDACCIÓ: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Rafel Creus i Frontera, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.
Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra) D.L.: PM 529/81

Nº96, agost 1990

Aquell temps!

Un ramell de jovençanes de l'època "yé-yé", cap a finals dels seixanta. D'esquerra a dreta: Caterina de Ca'n Calet, Caterina de Ca s'Algaidí, Maria de Ca'n Tiet, Francesca Salvà i Caterina de Ca'n Crosta. Totes de Pòrtol.

Fotografia gentilmente cedida per Miquel Salvà.